

Пам'ятайте
про
Україну!СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКСВОБОДА
UKRAINIAN DAILYРедкація і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0607
Нью-Йорк (212) 227-4125
УНСоюз: (201) 461-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXVII. Ч. 159 ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІТРОК. 17-го ЛІПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, JULY 17, 1979 No. 159. VOL. LXXVII.

Річард Ніксон відвідав іранського
шаха Різу ПаглевіКолишній президент Річард Ніксон під час розмови із
іранським шахом Мохаммедом Різою Паглеві в Куерна-
ваці, Мехіко.

Куернавака, Мехіко. — Колишній президент Річард Ніксон минулої п'ятниці, 13-го липня, відвідав в цьому мексиканському курорті шаха Мохаммеда Різу Паглеві та його родину, які в січні цього року мусіли залишити Іран з уваги на поширення революційних дій проти влади Шаха.

Повертаючись з односторонніх відвідин, Р. Ніксон заявив, що шах Паглеві, «далі має багато друзів у ЗСА» і критикував теперішній уряд президента Джиммі Картера за те, що мовляв, замість допомогти Шахові, якого Ніксон назвав «приятелем Америки», вдержався при владі, то фактично частинно спричинив до того, що Шах і його родина тепер на еміграції. «Якщо З'єднані Стати не підтримуватимуть своїх приятелів, то в скорому часі залишаться цілком без жадних приятелів», — сказав Р. Ніксон.

Колишній президент Нік-

Урядова криза в Італії
ще не розв'язана

Рим, Італія. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що урядова криза в Італії далі триває. Беттіно Краксі, який пробує сформувати новий уряд, переговорює також з членами Центрального Комітету італійської Комуністичної партії, а може навіть з генеральним секретарем цієї партії, Енріком Берлінгером, а також з лідерами інших менших партій з метою створення коаліції.

Краксі є першим італійським соціалістом, якому

було доручено формувати новий уряд. У кінці минулого тижня він перевів розмову також з лідерами Християнсько-демократичної партії, яка була при владі і домінувала італійське політичне життя на протязі останніх 30-ох років.

Вигладає неправдоподібно, щоб християнські демократи прилучились до коаліції Краксі, після того, як соціалісти перешкодили колишньому прем'єрові Джулієні Андреотті сформувати новий уряд.

Лідер Родезії А. Музорева
закінчив свої відвідини у ЗСА

Вашігтон. — Після чотириденних відвідин у ЗСА, у четвер, 11-го липня, Абель Т. Музорева, негритянський прем'єр-міністр Зімбабве-Родезії, відлетів до Лондону, Велика Британія. Розмова прем'єр-міністра з президентом Джиммі Картером в справі конституційних змін для поширення ролі чорних в його уряді закінчилася наявним розходженням. Із офіційних джерел інформують, що Президент у розмові з А. Музоревою заявив йому, що він не зліквідує санкцій

проти уряду Зімбабве-Родезії, а також сказав, що єпископ повинен співпрацювати з Великою Британією, що й досі легально є протектором Родезії, щоб зробити зміни в Конституції.

На телевізійній сітці Ей-Би-Си, на програмі п.н. «Добридень, Америко», епископ Музорева сказав, що такі дорадики президента Картера, як Андрю Янг, амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй, впровадив Президента в помилкове розуміння цієї справи.

поляглих під Бродами вояків Української Дивізії відслужити в каплиці Оселі в 11-й год. перед пол. колишній військовий капелан Дивізії о. Богдан Левицький при співслуженні інших священників.

Після церковних Богослужень відбудеться в залі Оселі ім. О. Ольжича Святочна Ювілейна Зустріч, із відповіддю до дня програмою, кол. вояків Української Дивізії, інших комбатантів та громадянства.

Св. Літургію в наміренні українського народу й війська та опісля Панахиду за

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ЗАКЛИКАЄ КРАЇНУ
ДО БОРОТБИ З ЕНЕРГЕТИЧНОЮ
ПРОБЛЕМОЮ, ДО ВІДЗІСКАННЯ
САМОВПЕВНЕНОСТІ І ПРОПОНУЄ
ДАЛЕКОЇДУЧІ ЗАХОДИ ЩОДО РОЗВ'ЯЗКИ
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ ЗСА

Вашігтон. — У драматичним виступі в неділю, 15-го липня, що його передавало на телебаченні та по радіо, президент Джиммі Картер, який протягом більш ніж 10 днів нараджувався з представниками різних прошарків американського суспільства не тільки відносно розв'язки поважної енергетичної проблеми країни, але також в справі різних економічних проблем ЗСА, заявив, що підставою проблемою є те, що американське населення втратило самодовіря, як теж довіря в спроможності уряду розв'язати важливі проблеми. Покликаючись на історію американського народу, Президент висловив переконання, що ЗСА таки можуть розв'язати всі пекучі проблеми, зокрема енергетичну проблему, яка потягає за собою збільшення безробіття, зріст інфляційної стопи та інші економічні труднощі.

Крім заклику до населення ЗСА в справі відзискання самовпевненості, включно з відзисканням довіря до його уряду, президент Картер оприлюднив 6-пунктовий план поборення енергетичної проблеми. Розв'язка енергетичної проблеми — це перший крок до майбутньої ліквідації інших економічних проблем ЗСА, — твердив Президент.

Він заявив, що жис свої президентські повноваження, щоб встановити квоту на импорт нафтової ропи до ЗСА, що повинно забезпечити, що Америка до 1990-го року зменшить свою залежність від інших країн відносно нафти наполовину. ЗСА відтепер не вживатимуть більше імпортованої нафти, ніж вживали у 1977-

му році, отже решту мусять продукувати американські фірми.

Президент Картер теж повідомив, що його уряд у співпраці з Конгресом, приватним індустріальним сектором і цілим населенням ЗСА, прикладе всіх зусиль і призначить значні фонди на розвиток інших джерел енергії, наприклад сонячної енергії, синтетичного пального, як теж більшого вживання вугілля тощо. Тому він пропонує створити Корпорацію Енергетичного Забезпечення, яка мала б забезпечити задовільну кількість різного роду пального, випродукованого в ЗСА. Американські громадяни можуть стати співласниками цієї корпорації, закуповуючи її «бонди» (шніні папери). Але розвиток інших джерел енергії, як теж збільшення продукції американської нафти, вимагатимуть більшу суму грошей і тому Президент знову запропонував встановити додаткові податки на надмірні приходи американських нафтових фірм.

Він рівнож закликав Конгрес схвалити закон, який змусив би американські підприємства зменшити на 50 відсотків вживання нафтових продуктів, а замість них вони вживали б вугілля та інші роди пального, яких Америка має задовільну кількість.

Президент Картер повідомив, що звернеться до законодавців, щоб створили Радлу для мобілізації енергії, яка мала б загальний нагляд над застосуванням найбільш ефективних і найшвидших заходів для наглого поладження пекучих проблем на відтинку пального.

УРЯД ЗАПОВІДАЄ
„ЛАГІДНУ РЕЦЕСІЮ”,
ЗБІЛЬШЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ

Вашігтон. — Уряд президента Джиммі Картера змінив свій погляд і, всупереч дотеперішнім передбачуванням дальшого росту економіки, ствердив, «розгортання економічної рецесії», яку вже від деякого часу передбачали і запевняли приватні аналітики. Уряд передбачає, що рецесія — «слам», себто зниження попиту на товари і тим самим зниження продукції, буде «лагідна» і відносно коротка, бо повинна б припинитися вже в наступному 1980-му році — очевидно, якщо будуть пороблені відповідні протизаходи — але це збільшить кількість безробітних до сім мільйонів в листопаді виборчого 1980-го року, себто на 1,3 мільйона більше, ніж їх було в червні 1979. Коментуючи ці передбачування уряду, Лайл Е. Гремлі, економічний дорадник президента Картера, заявив, що ці передбачування є «відносно оптимістичні» і вони можуть радше погіршитись, чим поліпшитись.

Уряд передбачає, що двоцифрова інфляція в першій половині цього року зменшиться в другій половині цього та в перших місяцях наступного року. Звертається увагу на «класичну залежність» інфляції і безробіття: зменшення інфляції зменшує безробіття, але зменшення безробіття має тенденцію поглиблювати інфляцію.

«Джеймс Т. Мекінтаер, директор Бюро управління бюджету, інформуючи про опінію і сподівання Уряду заявив, що, «інфляція все ще

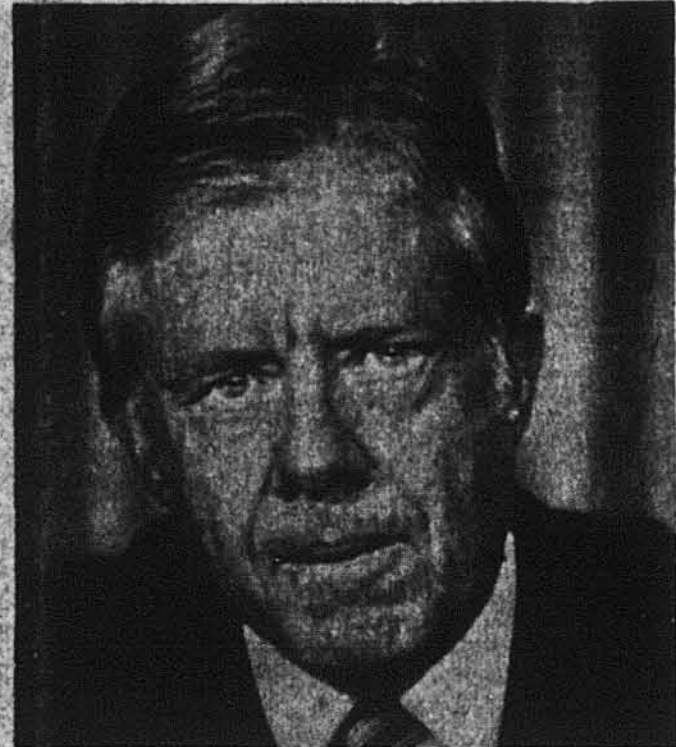
є більшою загрозою» і тому Уряд продовжує вживати, хоча найменше в найближчих місяцях, дотеперішню політику обмежених федеральних витратків.

Коли мова про дальші заходи проти рецесії, поки що не передбачається зменшення податків, натомість існує можливість, що Уряд запропонує зменшення відтінгів на Соціальне забезпечення. У кожному разі Уряд цілком певно запропонує ряд заходів для припинення передбачуваної рецесії.

ВЕЛИКИЙ ВІДПУСТ ЗАКІНЧЕНО МОЛИТВАМИ ЗА ГОЛОВНОГО ОТАМАНА С. ПЕТЛЮРУ

Нокс, Інд. (О. Б.) — На закінчення шлоґотичного відпусту з нагоди дня пам'яті Преп. Антонія Печерського тут в неділю,

20 травня ц. р., Пресвященний Владика Петро, Єпископ Січеславський, очолив урочисту панахиду за спокій душі Головного Отамана Симона Петлюри з нагоди сторіччя його народження. Владика сослужило чотири священики й два дякони, співавши збірний хор проач за сусідніх парафій УАПЦ, за душу Великого Сина України молилися українці православні й католики. Слово перед панахидою вголосив о. протопресвітер Олександр Биковець.

Президент Джиммі Картер під час промови до американського народу в справі енергетичної та інших економічних проблем ЗСА.

Він рівнож закликав населення ЗСА заощаджувати різні енергетичні продукти в їхньому щоденному житті, зокрема вживати засоби мисової транспортакції, на рс будову яких уряд призначить 10 мільйонів доларів.

Америка має всі потрібні природні багатства і технологічне знання, щоб розв'язати свою енергетичну проблему, що буде початком розв'язки інших економічних проблем ЗСА, — заявив Президент, — але додав, що конечно потрібно співпраці і пожертви всіх прошарків американського суспільства.

Щі змагання не будуть легкі, — сказав президент

Картер, — але він обіцяв, що він буде в провіді всіх старань встановити незалежність ЗСА в ділянці енергетики та відносно розв'язки інших економічних проблем Америки.

«Зобов'язим себе співпрацювати для відродження американського духа. Співпрацюючи і маючи спільну віру, ми напевно перемажемо», — закінчив свою промову до американського народу президент Картер.

Між іншим, у понеділок, 16-го липня, Президент мав пояснити подробиці своєї енергетичної програми у промовах у Канзас Сіті і Детройті.

СЕНАТОРИ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ
ДЕЯКІ „ПОЯСНЕННЯ” ДО
САЛТ II

Вашігтон. — Демократичний сенатор Френк Чирч з Айдаго та республіканський сенатор Джейкоб Джевитс із Нью-Йорку, провідні члени Сенатської комісії закордонних зв'язків, яка саме тепер веде перелікування в справі ратифікації договору між ЗСА та СРСР щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), що його у Відні вже підписали президент Джиммі Картер і совєтський лідер Леонід Брежнєв, у кінці минулого тижня заявили, що існують всі підстави, щоб не тільки Комісія, але і цілий Сенат доладує кілька „пояснень” до САЛТ II.

Як інформовано, совєтські лідери вже кілька разів заявляли, що погодяться тільки на той текст САЛТ II, що його підписали Картер і Брежнєв, тобто відкидають можливість будь-яких додатків чи змін. Однак, члени Сенату ЗСА вказують, що ця Палата Конгресу напевно схвалить кілька „пояснень”, які, на думку Чирча і Джевитса, фактично не змінять договору і тому Москва не матиме причин відкидати ці „пояснення”. Коментатори вказують, що ці думки згаданих двох сенаторів — це

тільки здогадки, а не доказані факти.

Кілька днів раніше перед згаданою Сенатською комісією свідчили державний секретар Сайрус Вєнс і секретар оборони Гарольд Бровн, закликаючи сенаторів не схвалювати жадних додатків чи змін до САЛТ II, бо це може спричинити відкинення цілого договору Москвою.

Натомість сенатор Говард Бейкер, лідер Республіканської меншости в Сенаті, а теж ген. Елвард Ровні, який до недавня був членом делегації ЗСА під час переговорів щодо САЛТ II, і Пол Нітче, колишній високий урядовець в Департаменті оборони і учасник переговорів з Москвою щодо обмеження стратегічної атомової зброї, заявили Сенатській комісії, що теперішня версія САЛТ II надасть Совєтському Союзу ві військову перевагу і тому Сенат конечно мусить схвалити потрібні зміни.

Для ратифікації САЛТ II треба згоди двох третів всіх сенаторів, тобто 67-ох із 100. Покищо, як вказують аналітики, прихильники САЛТ II не мають потрібної кількості голосів.

Змінено дату Балю Преси

Філадельфія, Па. (О. Л.-ий). — Як повідомляють із Ділового Комітету щорічного Балю Української Преси, з незалежних від Комітету причин змінено дату й місце щорічного Балю Преси.

Баль Преси відбудеться, не в суботу, 10-го листопада, а в суботу, 17-го листопада 1979 р., в Кришталевій залі Бенджамін Френклін Хотелю при Честнат і 9-й вул. у Філадельфії. Гратиме оркестра „Ізмарад” Юрія Гіряка. Дальші подробиці будуть своєчасно проголошені в українській пресі.

АФГАНІСТАНСЬКА АРМІЯ
РОЗПАДАЄТЬСЯ ПІД
НАТИСКОМ
АНТИМАРКСИСТСЬКИХ
ПОВСТАНЦІВ

Вашігтон. — Афганістанська армія, у числі 100,000 вояків, поамалу, але систематично розпадається під великим натиском антимарксистських повстанців, які діють в усіх 28-ох провінціях країни, — твердять офіційні чинники Білого Дому.

Ці чинники, а головню спеціалісти від афганських справ заявляють, що ця війна ведеться при загальному вичерпанні обох сторін, хоч повстанці, які складаються з багатьох народних меншин і племен і не мають централізованого командування, здобувають все нові й нові перемоги. Провінції, — кажуть американські спеціалісти, — є майже вся в руках повстанців. Урядова армія може на провінції пересуватись тільки великими моторизованими колонами. Також контролювані ще урядом міста і містечка знаходяться тепер під загрозною нападів повстанців. На початку липня були розгорілися бої навіть на передмісті Кабулу, столиці Афганістану.

Повстання племен почалося майже одночасно з перебранням влади у шій країні промарксистським урядом президента Нура Мохаммеда Таракі в квітні 1978 року. Вже тоді послано армійські частини на придушення розривів і повстанських дій. Замість придушення повстанців, — заявляють речники Вашингтону, — повстання почало зростати в силі і тепер уряд вже не спроможний контролювати їхню військову діяльність. Деякі політичні і військові спостерігачі висловили навіть здивування із сили та дисциплінованості повстанського руху в Афганістані.

Єдиним, здається, елементом, який цементує разом різні племена, які ведуть війну проти центрального уряду в Кабулі, є гостра опозиція до політики президента Таракі, включно з його політикою розподілу землі і використання

вання совєтської „допомоги”, головню в армії. Військові спеціалісти твердять, що під теперішню пору в Афганістані перебуває понад 1,500 совєтських дорадників, переважно високих старшин і два рази стільки цивільних техніків, які допомагають урядові Таракі вдержатись при владі.

Як тільки повстанська боротьба поширилася на цілу країну, яка величиною дорівнює Тексасові, уряд у Кабулі цілковито розгубився і тоді був зданий на совєтські військові гелікоптери, які єдині могли долітати до повстанських баз і армійських скупчень. При допомозі гелікоптерів уряд переводив також евакуацію урядових осіб із загрожених провінцій, доставляв зброю для армії тощо. Тоді виникла також потреба технічного обслуговування гелікоптерів й іншої совєтської зброї. Так прийшло до призду більшості кількості совєтських військовиків. Це однак не врятувало ситуації, бо мораль в армії Афганістану підпадала з кожним місяцем. Тільки в минулому році уряд втратив кількост високіх старшин, які перейшли до повстанців. У бою з повстанцями гинули також совєтські військові дорадники, а їхні родини ставали жертвами повстанської пімсти. Згідно з оцінкою військових спеціалістів, армії грозить розпад. Совєтські дорадники не можуть переконати афганців, що вони повинні боротися проти своїх братів.

Ніхто не може передбачити подій, але уряд Таракі, не зважаючи на совєтську допомогу, дуже загрожений. У дипломатичних колах говорять навіть про окупацію Афганістану совєтською армією, але урядові чинники у Вашингтоні не вірять у таку можливість. Також збільшена совєтська допомога Афганістанові ледве чи врятує теперішній уряд і його армію, яка вже є у стадії цілковитого розпаду.

Хомейні і Брежнєв обмінялися
привітами

Тегран/Москва. — Міністерство закордонних справ Ірану інформув, що іранський релігійний провідник Аятолла Хомейні, який, як вказують аналітики, фактично контролює політику та уряд Ірану, недавно обмінявся депешами-привітами із совєтським лідером Леонідом Брежнєвим.

Як відомо, Хомейні часто виступав проти впливів Заходу, але також гостро критикує комуністичні країни та їхню ідеологію, вважаючи, що „західний капіталізм і комунізм є ворогами Ісламу”.

З повідомлення іранського міністерства закордонних справ виходить, що Брежнєв перший переслав привіт-депешу для Хомейні, а тоді мусульманський лідер передав свою відповідь Брежнєвові через іранського амбасадора в Москві, Мохаммеда Мокрі.

Покіщо не подано змісту привіту Брежнєва, але Хомейні у своїй відповіді дякує совєтському лідерові „за Ваше приязне послання та Ваш теплий привіт Ісламській Республіці Ірану”.

Відносини між Хомейні та совєтським урядом весь час були дуже напружені і тому коментатори ще не знають, чи привітання-депеші фактично змінять ситуацію, чи може представляють собою старання Москви розпочати процес збудови нового „приятельства” між двома країнами.

У Києві відкрито виставку з нагоди
75-річчя смерті М. Старицького

Київ. — З дня смерті відомого українського письменника Михайла Старицького, великого приятеля родини Косачів і порадника Лесі Українки — минуло 75 років, — інформувє київська „Літературна Україна”. З цієї нагоди Київський літературний музей Лесі Українки підготував нову виставку, на якій виставлені різні особисті речі покійного письменника, як наприклад, письмове його прикладу та рідкісні та сучасні видання його творів, його посмертна маска і журнал „Літературно-науковий вісник” за 1904 рік, де надруковано некролог з приводу

смерті М. Старицького. У центрі всіх експонатів, що виставляються вперше — світлини, на якій зображені Леся Українка, Михайло Старицький, Олена Пчілка, Михайло Коцюбинський та інші письменники України, що зібрались в Полтаві 1903 року, щоб бути на відкритті пам'ятника письменнику Івана Котляревського. Біля цього фото немає українських творів М. Старицького, а — „Сербські народні думи і пісні” в його перекладі, видані у Києві 1876 року, одна, як підкреслює газета, — з перших книжок, які прочитала Леся Українка.

